

Posudek vedoucího diplomové práce

Lea Jirovská

Odbory: pohon nebo brzda běžícího pásu výroby?

Lea Jirovská se ve své diplomové práci zabývá vztahem odborů k životnímu prostředí. Jako základní rámec si zvolila teorii „běžícího pásu výroby“ (treadmill of production) amerického environmentálního sociologa Allana Schnaiberga. Tato teorie se snaží vysvětlit systémovou povahu skutečnosti, proč, když moderní společnost má dostatek informací o ničení životního prostředí, v něm nadále pokračuje. Běžící pás výroby má podle Schnaiberga tři hlavní aktéry – Stát, Kapitál a Odbory a právě na roli odborů se zaměřila Lea Jirovská ve své diplomové práci.

Prostřednictvím teorie běžícího pásu výroby si autorka kladla otázky, zda odbory v České republice (konkrétně ČMKOS) reflektují problematiku životního prostředí, kvality života a zda v konečném důsledku přispívají ke zrychlování, či zpomalování běžícího pásu nebo dokonce i jeho odmítání. Jako metodu výzkumu zvolila analýzu dokumentů doplněnou o rozhovory s odboráři. Na základě této analýzy, rozhovorů a za použití diskursivní analýzy autorka poměrně vtípně konstruuje tři možné diskursy, jak se odbory mohou vztahovat k běžícímu pásu – diskurs konkurenceschopnosti, diskurs solidarity a diskurs revoluce.

Autorka v první části své práce nejdříve provádí rešerši, v které přibližuje nejen samotnou Schnaibergovu teorii běžícího pásu, ale i další autory, kteří s ní pracují (Obach, či Foster), a zároveň to zasazuje i do kontextu jiných autorů, např. Ulricha Becka či Jana Kellera. Tato část je napsaná stručně, ale velice pěkně a srozumitelně a autorka dobře pochopila teoretická východiska zmiňovaných autorů. Podobně dobře je napsaná i další část o odborech či tripartitě v České republice.

V empirické části autorka podrobněji charakterizuje tři zmiňované diskursy a aplikuje je nejdříve na vztah odborů ČMKOS k proměnám práce v neoliberalní fázi kapitalismu s její tendencí k narůstající flexibilizaci, k technologickým změnám ve výrobních způsobech a následně i ve vztahu k problematice životního prostředí. Autorka si všímá, jak se diskursy změnily od počátku 90. let 20. století. Důvody těchto změn by ale stály za větší diskusi.

Ve stručném, ale přehledném závěru autorka shrnuje cíle práce a závěry, ke kterým dospěla.

Celkové hodnocení:

Diplomová práce Lei Jirovské je logicky strukturovaná. Autorka prokázala vhlad do problematiky, ukázala také, že si osvojila způsob akademické práce. Autorka prokázala schopnost samostatné práce. Zpracovala dostatek odborné zahraniční literatury.

Zvolené téma považuji za velice zajímavé a málo probádané. Navržené otázky, i metody považuji za adekvátní, autorka ale mohl v práci podrobněji popsat metodologický postup. Práce je psaná kultivovaným, čtivým, přitom ale odborným stylem. Na druhé straně ji ale snižuje na kvalitě, že obsahuje i množství překlepů a grafických nedodělávek, podobně i práce s odkazy na literaturu má své mezery.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím na pomezí **mezi výborně a velmi dobře**, v bodovém rozmezí 14 – 16 bodů.

V Praze, 29. 7. 2014

Mgr. et Mgr. Arnošt Novák